

Dz.U. 1999 Nr 90 poz. 999
Data wydania: 1999.10.07
Data wejścia w życie: 2000.05.09

USTAWA

o języku polskim

Przepisy ustawy dotyczą ochrony języka polskiego i używania go w działalności publicznej oraz w obrocie prawnym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Podmioty wykonujące zadania publiczne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zobowiązane są do dokonywania wszelkich czynności urzędowych w języku polskim, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Przepis ten stosuje się odpowiednio do oświadczeń składanych organom, które wymieniono poniżej:

1. konstytucyjne organy państwa,
2. organy jednostek samorządu terytorialnego i podległych im instytucji w zakresie, w jakim wykonują zadania publiczne,
3. terenowe organy administracji publicznej,
4. instytucje powołane do realizacji określonych zadań publicznych,
5. organy, instytucje i urzędy podległe organom wymienionym w pkt 1 i pkt 3, powołanych w celu realizacji zadań tych organów, a także organów państwowych osób prawnych w zakresie, w jakim wykonują zadania publiczne,
6. organy samorządu innego niż samorząd terytorialny oraz organy organizacji społecznych, zawodowych, spółdzielczych i innych podmiotów wykonujących zadania publiczne.

Ustawa nie obejmuje wymiany międzynarodowej związanej ze składaniem dokumentów np. do granicznych Urzędów Celných, które w przypadku wątpliwości miały już wcześniej możliwość żądania przedstawienia tłumaczenia dokumentów.

Stan prawny na 2002.05.20

USTAWA

z dnia 7 października 1999 r.

o języku polskim.

(tekst ujednolicony)

Parlament Rzeczypospolitej Polskiej:

- zważywszy, że język polski stanowi podstawowy element narodowej tożsamości i jest dobrem narodowej kultury,

- zważywszy na doświadczenie historii, kiedy walka zaborców i okupantów z językiem polskim była narzędziem wynaradawiania,
- uznając konieczność ochrony tożsamości narodowej w procesie globalizacji,
- uznając, że polska kultura stanowi wkład w budowę wspólnej, różnorodnej kulturowo Europy, a zachowanie tej kultury i jej rozwój jest możliwy tylko poprzez ochronę języka polskiego,
- uznając tę ochronę za obowiązek wszystkich organów i instytucji publicznych Rzeczypospolitej Polskiej i powinność jej obywateli

uchwała niniejszą ustawę.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1.

Przepisy ustawy dotyczą ochrony języka polskiego i używania go w działalności publicznej oraz w obrocie prawnym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 2.

Ustawa nie narusza:

1. przepisów ustaw o stosunku państwa do kościołów i innych związków wyznaniowych, w szczególności dotyczących uprawiania kultu i praktyk religijnych,
2. praw mniejszości narodowych i grup etnicznych.

Art. 3.

1. Ochrona języka polskiego polega w szczególności na:
 1. dbaniu o poprawne używanie języka i doskonaleniu sprawności językowej jego użytkowników oraz na stwarzaniu warunków do właściwego rozwoju języka jako narzędzia międzyludzkiej komunikacji,
 2. przeciwdziałaniu jego wulgaryzacji,
 3. szerzeniu wiedzy o nim i jego roli w kulturze,
 4. upowszechnianiu szacunku dla regionalizmów i gwar, a także przeciwdziałaniu ich zanikowi,
 5. promocji języka polskiego w świecie,
 6. wspieraniu nauczania języka polskiego w kraju i za granicą.
2. Do ochrony języka polskiego są obowiązane wszystkie organy władzy publicznej oraz instytucje i organizacje uczestniczące w życiu publicznym.
3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określa, w drodze rozporządzenia, zasady prowadzenia egzaminów państwowych z języka polskiego dla cudzoziemców ubiegających się o urzędowe poświadczenie jego znajomości.

Art. 4.

Język polski jest językiem urzędowym:

1. konstytucyjnych organów państwa,
2. organów jednostek samorządu terytorialnego i podległych im instytucji w zakresie, w jakim wykonują zadania publiczne,
3. terenowych organów administracji publicznej,
4. instytucji powołanych do realizacji określonych zadań publicznych,
5. organów, instytucji i urzędów podległych organom wymienionym w pkt 1 i pkt 3, powołanych w celu realizacji zadań tych organów, a także organów państwowych osób prawnych w zakresie, w jakim wykonują zadania publiczne,
6. organów samorządu innego niż samorząd terytorialny oraz organów organizacji społecznych, zawodowych, spółdzielczych i innych podmiotów wykonujących zadania publiczne.

Rozdział 2

Ochrona prawna języka polskiego w życiu publicznym

Art. 5.

1. Podmioty wykonujące zadania publiczne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dokonują wszelkich czynności urzędowych w języku polskim, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do oświadczeń składanych organom, o których mowa w art. 4.

Art. 6.

Umowy międzynarodowe zawierane przez Rzeczpospolitą Polską powinny mieć polską wersję językową, stanowiącą podstawę wykładni, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Art. 7.

1. Języka polskiego używa się w obrocie prawnym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pomiędzy podmiotami polskimi oraz gdy jedną ze stron jest podmiot polski. Dotyczy to w szczególności nazewnictwa towarów i usług, ofert, reklamy, instrukcji obsługi, informacji o właściwościach towarów i usług, warunków gwarancji, faktur, rachunków i pokwitowań.
2. Podmiotem polskim w rozumieniu ustawy jest:
 - 1) osoba fizyczna mająca miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 2) osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej

- prowadząca działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Posługiwanie się w obrocie prawnym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wyłącznie obcojęzycznymi określeniami, z wyjątkiem nazw własnych, jest zakazane.
4. Obcojęzyczne opisy towarów i usług oraz obcojęzyczne oferty i reklamy wprowadzane do obrotu prawnego, o którym mowa w ust. 1, muszą jednocześnie mieć polską wersję językową.
5. Kontrolę wykonywania obowiązków, o których mowa w ust. 1, 3 i 4, sprawuje Inspekcja Handlowa oraz Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Art. 8.

1. Jeżeli stroną umowy, której wykonanie ma nastąpić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest podmiot polski, umowę sporządza się w języku polskim.
2. Umowa sporządzona w języku polskim może mieć wersję lub wersje obcojęzyczne. Jeżeli strony nie postanowiły inaczej, podstawą wykładni takiej umowy jest jej wersja polskojęzyczna.
3. Do umów zawartych z naruszeniem ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio art. 74 § 1 zdanie pierwsze oraz art. 74 § 2 Kodeksu cywilnego; umowa sporządzona w języku obcym nie stanowi uprawdopodobnienia faktu dokonania czynności prawnej, o którym mowa w art. 74 § 2 Kodeksu cywilnego.

Art. 9.

Język polski jest językiem nauczania oraz językiem egzaminów i prac dyplomowych w szkołach publicznych i niepublicznych wszystkich typów, w państwowych i niepaństwowych szkołach wyższych oraz w placówkach oświatowych i innych instytucjach edukacyjnych, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Art. 10.

1. Napisy i informacje w urzędach i instytucjach użyteczności publicznej, a także przeznaczone do odbioru publicznego oraz w środkach transportu publicznego sporządza się w języku polskim.
2. Nazwom i tekstom w języku polskim mogą towarzyszyć wersje w przekładzie na język obcy w wypadkach i granicach określonych w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

Art. 11.

Przepisy art. 5-7 oraz art. 9 i art. 10 nie dotyczą:

1. nazw własnych,
2. obcojęzycznych dzienników, czasopism, książek oraz programów komputerowych, z wyjątkiem ich opisów i instrukcji,
3. działalności dydaktycznej i naukowej szkół wyższych, szkół i klas z obcym językiem wykładowym lub dwujęzycznych, nauczycielskich kolegiów języków obcych, a także nauczania innych przedmiotów, jeżeli jest to zgodne z przepisami szczególnymi,
4. twórczości naukowej i artystycznej,

5. zwyczajowo stosowanej terminologii naukowej i technicznej,
6. znaków towarowych, nazw handlowych oraz oznaczeń pochodzenia towarów i usług.

Rozdział 3

Rada Języka Polskiego i jej kompetencje

Art. 12.

1. Instytucją opiniodawczo-doradczą w sprawach używania języka polskiego jest Rada Języka Polskiego, zwana dalej "Radą", działająca jako komitet problemowy w rozumieniu art. 34 ustawy z dnia 25 kwietnia 1997 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 75, poz. 469 i Nr 141, poz. 943 oraz z 1999 r. Nr 49, poz. 484).
2. Nie rzadziej niż co dwa lata Rada przedstawia Sejmowi i Senatowi sprawozdanie o stanie ochrony języka polskiego w rozumieniu art. 3.

Art. 13.

1. Rada, na wniosek ministra właściwego do spraw kultury, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, Prezesa Polskiej Akademii Nauk lub z własnej inicjatywy wyraża, w drodze uchwały, opinie o używaniu języka polskiego w działalności publicznej i obrocie prawnym oraz ustala zasady ortografii i interpunkcji języka polskiego.
2. Towarzystwa naukowe, stowarzyszenia twórców i szkoły wyższe mogą zwracać się do Rady w sprawach używania języka polskiego.

Art. 14.

1. Każdy organ, o którym mowa w art. 4, może zasięgnąć opinii Rady w wypadku wystąpienia w toku czynności urzędowych istotnych wątpliwości dotyczących użycia języka polskiego.
2. Producent, importer oraz dystrybutor towaru lub usługi, dla których w języku polskim brak jest odpowiedniej nazwy, może wystąpić z wnioskiem do Rady o udzielenie opinii co do odpowiedniej formy językowej dla oznaczenia tego towaru lub usługi.

Rozdział 4

Przepisy karne

Art. 15.

1. Kto w obrocie prawnym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stosuje wyłącznie obcojęzyczne nazewnictwo towarów i usług, ofert, reklam, instrukcji obsługi, informacji o właściwościach towarów i usług, warunków gwarancji, faktur, rachunków i pokwitowań, z pominięciem polskiej wersji językowej,

podlega karze grzywny.

2. W razie ukarania za wykroczenia, o których mowa w ust. 1, można orzec nawiązkę nie wyższą niż 100.000 złotych z przeznaczeniem na Fundusz Promocji Twórczości, ustanowiony na podstawie art. 111 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. Nr 24, poz. 83 i Nr 43, poz. 170 oraz z 1997 r. Nr 43, poz. 272 i Nr 88, poz. 554).

Rozdział 5

Zmiany w przepisach obowiązujących i przepisy końcowe

Art. 16.

W ustawie z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 34, poz. 187, z 1990 r. Nr 29, poz. 173, z 1991 r. Nr 100, poz. 442, z 1996 r. Nr 114, poz. 542 oraz z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 12 w ust. 1 w pkt 2 kropkę na końcu zastępuje się przecinkiem oraz dodaje pkt 3 w brzmieniu:

„3) dbać o poprawność języka i unikać używania wulgaryzmów.”;

2) w art. 25 w ust. 4 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Jest również obowiązany do dbania o poprawność języka materiałów prasowych oraz przeciwdziałania jego wulgaryzacji.”

Art. 17.

W ustawie z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 1993 r. Nr 7, poz. 34, z 1995 r. Nr 66, poz. 335 i Nr 142, poz. 701, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 oraz z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 770) wprowadza się następujące zmiany:

2) w art. 21 w ust. 1 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) upowszechnianie wiedzy o języku polskim.”.

Art. 18.

Traci moc dekret z dnia 30 listopada 1945 r. o języku państwowym i języku urzędowania rządowych i samorządowych władz administracyjnych (Dz. U. Nr 57, poz. 324).

Art. 19.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.